

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis
Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev
De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo**

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Iudicia Romani Pontificis in causis è provinciis delatis. Probatio difficilis,
si jure appellationum nitatur, ante Concilium Sardicense.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Hugonis Regis, qui felicibus auspiciis regnum Francorum indeptus est, propagatam fuisse, nemini dubium esse poterit qui immensum illud Decretalium corpus ab Alexandro III. & Innocentio ceterisque Pontificibus editarum respiciet. Ex enim ecclesiasticarum legum vires in judicis & magistratum regiorum tribunalibus obtinent; si paucas quasdam epistolas Decretales demas, quae usu receptae non sunt, ob eas rationes quas alibi expendimus.

VII. Olim quidem una cum synodorum tractatu negotia universalis Ecclesiae procurabant Summi Pontifices. Sed posterioribus temporibus in consilium adhuc buerunt Cardinales, postquam jura sunt, tempore inaugurationis, (juxta veterem formulam, qua extat in Collectione Canonum Cardinalis Deus dedit, & in libro Diurno Bibliothecae Vaticanae) se ministerium suum cum consilio Cardinalium gesturos. Vnde factum ut quamplurimae Constitutiones de consensu Cardinalium factae dicantur. Iam inde a Petri Damiani temporibus, id est, anno M.LXI. Episcopi Cardinales eum locum tenebant, ut de illis Damianus dixerit: Patriarcharum & Primatum jura transcendunt, & super ipsis quoque Pontifices authenticam prevalent proferre censuram. Vnde Coadjutores & Collaterales Papae dicuntur a Bernardo; qui addit in eorum commendationem: Annon eligendi de toto orbe, orbem judicaturi. Eo tempore jus illud sibi vindicabant Cardinales, ut unum essent cum Papa corpus ad universalem Ecclesiam ordinandam. Commoiti enim contra Episcopos Gallicanos, & beatum Bernardum, quod aliqua de fidei negotio definivissent, aiunt Eugenio: Per nos tanquam per cardines universalis Ecclesie volvitur axis; ut observavit Otho Frisingensis; qui alia eorum verba ad Eugenium subdit: Ecce Galli isti etiam faciem nostram contemnentes, super capitulis quae his diebus, nobis assidentibus, agitata sunt, tanquam finitiae sententiae ultimam manum imponendo, nobis inconsultis fidem suam scribere presumperunt. Ceterè sin Oriente, utpote Alexandria, vel Antiochiae, coram omnibus Patriarchis hujusmodi tractaretur negotium, nihil firma stabilitate solidum sine nostra definiri valeret auctoritate. Quare mirandum non est quod Ostiensis Cardinalis docet, Cardinalem loco universalis Ecclesie suum habere officium. Ioannis de Turrecremata in eandem sententiam haec sunt verba: Dominorum Cardinalium consilio & assensu Summus Pontifex regit, disponit, atque gubernat universalē Ecclesiam.

VIII. Hodie tamen eo jure uitetur Ro-

manus Pontifex, ut eos quidem in consilium adhibeat, sed eorum assensu non indigeat; testibus Illustr. Card. Bellarmino, Azorio, & ceteris scriptoribus.

C A P V T X.

Synopsis.

I. Iudicia Romani Pontificis in causis è provinciis delatis. Probatio difficultis, si jure appellationum institutatur, ante Concilium Sardicense.

II. Novaratio aperta, per Relationes, & Consultationes. Quibus Principum Romanorum cognitione constabat,

III. Earum usus in Ecclesia, in dubiis fidei & discipline. Ius Relationis suscipienda Metropolitis & Patriarchis debetur, ex Hieronymo. Sed principiū Romano Pontifici ex Oriente & Occidente; ut probatur ex Hieronymo, & Cyrillo Alexandrino.

IV. In Occidente Relatio de dubiis fidei Romanam missa à Concilio Africanis, ut gesta firmarentur. Innocentius hoc Relationes sedi sua vindicat ex consuetudine, & ex canone.

V. De dubia disciplina referebatur ad sedem apostolicam, è Siricio & Innocentio. Responsiones pro jure constituto habita.

VI. Ante Concilium Nicanum, causa dubia relata ad sedem apostolicam ex consuetudine, qua confirmata est canone Concilij Niceni, ut probatur ex Innocentio, nova interpretatione adhibita. Majores causa, id est, ambigue.

VII. Hincmar explicatio refellitur, quia alluditur ad Sardicense Concilium.

VIII. Exemplum veterrimum Relationis è Cypriano. Marcianus Arelatenensis Episcopus deposuit decreto Romani Pontificis, ad relationem Episcoporum Gallicorum, ex sententia Cypriani.

IX. Ante Concilium Sardicense Galli nisi Relationibus, & postea Appellationibus ad sedem apostolicam.

X. De Relatione Conciliorum Generalium ad Summum Pontificem.

I. **V**T legis ferendæ jus, ita & ultima judicia penes Imperatores olim fuere; qui aut ipsi cognitionem suscipiebant, aut concessa jurisdictione Praefectis prætorio, vel ceteris magistratibus, vice sacrae judicandi potestatem præbebant, appellandi ab eorum sententiis facultate interdicta. Nunc inspicendum est, an Romanii Pontificis judicia nulli essent appellationi obnoxia, & in eo conferri posset cum Cognitionibus Principis. Iudicia autem illa exercebantur, aut ratione habita eorum negotiorum quae ad provinciam Romanam metropoleos pertinebant, aut eorum quae in ceteris provinciis oriebantur. Utroque casu, ab ipsis Ecclesiae cunabulis, Pontifices suprema & principali in iudicis reddendis auctoritate viguerunt. Quod ad Romanam metropolim attinet, non est quod diu in eo capite probando

E

Cap. Apostolice.
de te judic. cap.
t. de schismat.
cap. licet. cap.
Eccl. de Elect.
cap. t. de remiss.
in 6. cap. cuncti in-
ter. de consuetud.
Clem. ne Roma-
ni. Clem. pietatis
que de Elect. &
pallium in Bullis.

Bernard. de Con-
fid. L.4. c. 4.

Otho Frising. lib.
1. de Gesta Frid.
c. 17.

Iohann. de Turre-
cremata. lib. 1. de
Ecccl. c. 80.

hæream, cùm nemo unquam cogitarit eam provinciam alijs Patriarchæ præceptis paruisse; imò verò qui sententia nostræ refragantur, non alio nitantur argumento, quā rerum ecclesiasticarum ultima judicia unicuique synodo commissa fuisse. Sed articulus secundus magna contentione vexatur hodie à Novatoribus hujus seculi, & à viris quibusdam antiquitatibus ecclesiasticæ peritissimis, qui Nicæno Concilio adeo sanctam synodorum provincialium auctoritatem putant, ut neque ipsi etiam Episcopis gradu suo dejectis appellandi facultas supereret. Vnde conficiatur nullam occasionem relictam, in qua se suprema illa in judiciis reddendis Romani Pontificis potestas explicaret. Sanè dubitandum non est quin magnis difficultatibus impedita sit hujus speciei probatio, si jure appellationum nitamus; quarum usus, ante Concilium Sardicense, est omnino controversus.

II. Sed alia via nobis aperienda est; quæ certum jus certis argumentis constitutum. Duo ergo tempora expendenda sunt; unum, quod anterius est Concilio Sardensi; alterum, quod est posterius. Si primorum temporum ratio habeatur, suprema quidem auctoritas cognitionum, etiam per Gallias, Pontifici afferetur; sed eo more qui in Consistorio Principis servabatur; non illo ordine qui apud tribunalia magistratum invaluerat. Negotia ista non Appellationibus, sed Relationibus, vel Consultationibus ad sedem apostolicam missis expediebantur. Relatio & Consultatio promiscuè accipiuntur in Digestis, Codice Theodosiano, & Iustiniani; quas ad Principem mittebant Præsides provincialium, & ipsi Prefecti prætorio, quando dubia litis occasio id exigebat. Quem relationum morem à Plinio secundo, cùm ad ordinandam Bithyniam & Pontum à Trajano Principe missus esset, frequenter usurpatum fuisse legimus.

III. In Ecclesia duorum generum causis, Relationum vel Consultationum usus erat accommodatus; aut in iis quæ fidei controversæ, aut in iis quæ dubia disciplinæ capita respiciebant. Sanè in universum hoc dicere liceat, Relationum recipiendrum jus in Ecclesia, summarum sedium antistitibus competitivisse; ne quis, cùm de Romana Ecclesia agitur, existimet me novam quandam auctoritatem in eo genere commentum fuisse. Id docebit egregiè Hieronymus; ex quo disces Episcopos aut Metropolitanis suis, aut Patriarchis, si de fide ageretur, referre debuisse. Etenim cum

Ioanne Hyerosolymorum Episcopo, qui quidem de Origenis erroribus, quos plurimi velut redivivos amplectebantur in Palæstina, ad Theophilum Alexandriæ Archiepiscopum scriperat, Hieronymus graviter expostulavit, eo solùm nomine, quod ad Cæsareæ Metropolitanum, vel Antiochiaæ, quæ secundum Nicænos canones Metropolis erat Orientis, ac proinde Palæstina, referre debuisse. Itaque ex eo colligitur evidenterissime, jura Relationum deberi Patriarchis. Ceterum quia præ aliis Romanæ sedes principatu quodam vigebat, hinc factum ut Orientis & Occidentis synodica Consultationes ad Romanum Pontificem mitterentur, teste locupletissimo Hieronymo, qui se apud Damasum iis respondendis operam navasse proficitur in epistola ad Ageruchiam. Hinc est quod Cyrillus Alexandrinus, cùm Nestorium crebrioribus literis ad saniorem mentem hortatus esset, perfidia heretici illius in dies erumpente, rem omnem ad Celestinium ex more Ecclesiæ retulerit; ut ipse tanto morbo, qui in Ecclesia grassabatur, conjunctis viribus pro dignitate loci sui mederetur. Hoc testatur ipse Cyrus Celestino: *Longa Ecclesiæ consuetudo suadet ut ejusmodi res sanctitati tuae communicentur.* Relatione facta, Celestinus synodo Romæ coacta non solùm de fidei capitibus decernit, sed etiam ipsum Nestorium hæreticos auctorem à communione sua & ab Ecclesia Constantinopolitana dejicit, nisi intra decem dies nefariam doctrinam conceptis verbis anathematiset; & Cyrillo dat in mandatis ut Romanæ sedis auctoriitate adscita, & Celestini vice & loco cum potestate usus, sententiam istam exequatur, & illi Ecclesiæ propiciat. Hoc Celestini iudicium probatum est à Concilio Ephesino; quod damnationis sententiam in Nestorium trinis literis evocatum ad synodus, & judicio se sistere recusantem, protulit quidem; sed ad eam sententiam ferendam coactos se fatentur Patres in sua sententia periculo, & à sacris Canonibus, (scilicet ob contumaciam Nestorij, quæ Canonibus plectitur) & ab epistola sanctissimi Episcopi Celestini, qui Nestorium sacerdotio privarat ad Relationem Cyrilli. Quare Iustinianus legitimè & ex ordine loquitur, cùm omnia quæ ad statum & unitatem Ecclesiarum pertinent, referri à se ad Beatitudinem Papæ Veteris Romæ scriptis, quod sit Caput omnium Domini Sacerdotum.

IV. Sed misso Oriente, Occidenti haerendum est, ne longius à destinatione mea aberrem. In Occidentis provinciis Relatio-